METSÄTALOUS

Pienpuun energiatuki on käytännössä jäänyt toteutumatta. Sahat ovat sähköntuotantotuesta ulkona. Nyt näköjään ollaan rapauttamassa myös muuttuvaa tukea. **PUHEENJOHTAJA JUHA MARTTILA, MTK**

MTK kummastelee salaista metsähakkeen tuen valmistelua

MTK ihmettelee metsähakkeella tuotetun sähköntuotantotuen salaista valmistelua. MTK pitää metsäteollisuuden huolta kuitupuun riittävyydestä turhana ja arvioi metsäyhtiöiden haluavan vahvistaa monopoliaan.

Turpeen ja metsähakkeen tukiratkaisuja valmistellaan hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan viime kuussa tekemän linjauksen pohjalta.

Ratkaisuja etsitään elinkeinoministeri **Jan Vapaavuoren** (kok.) ja valtiovarainministeri **Antti Rinteen** (sd.) johdolla. Tavoitteena on, että turpeen ja metsähakkeen kilpailukykyä suhteessa kivihiileen parannetaan.

Energiateollisuus on vaatinut, että turvevero ja metsähakkeella tuotettu sähkön tuotantotuki palautetaan vuoden 2012 tasolle.

Vuonna 2012 turvetta verotettiin 1,9 euroa megawattitunnilta. Vuoden 2013 alussa vero nousi 4,9 euroon ja ensi vuoden alussa sen piti nousta 5,9 euroon megawattitunnilta. Viime keväänä hallitus perui ensi vuoden alkuun tarkoitetun korotuksen.

Metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuki oli vuonna 2012 enimmillään 18 euroa megawattitunnilta. Nyt se on enimmillään enää 13,1 euroa megawattitunnilta.

Turvevero ja hakkeen tuki on sidottu EU:n vaatimuksesta toisiinsa. Turveveron noustessa hakkeen tukea pitää leikata. Sama mekanismi toimii myös toiseen suuntaan.

”Järeä puusto pois tuesta”

Metsäteollisuus kannattaa turveveron alennusta, mutta samalla metsähakkeen tukea pitäisi rajata puuston järeyden mukaan.

Metsäyhtiöiden mielestä muuttuvaa sähköntuotannon tukea voitaisiin maksaa vain kohteisiin, joissa hakkuun jälkeen puuston keskiläpimitta on rinnankorkeudelta alle 16 senttimetriä.

”Nyt tässä maassa pitäisi varmistaa biotalouden kokonaisuuden kasvu. Kuiduttavan teollisuuden suunnitteilla olevia investointeja ei saisi vaarantaa. Tämän olemme nostaneet asiaa valmistelevan ministeriön harkittavaksi”, Metsäteollisuus ry:n metsäjohtaja **Tomi Salo** sanoo.

Salo viittaa Metsä Groupin Äänekoskelle suunnittelemaan biotuotetehtaaseen sekä UPM:n ja Stora Enson päätöksiin kuitupuuta lisäävistä investoinneista. Pöyryn laskelmien mukaan puun käyttö on Suomessa kasvamassa investointien toteutuessa noin 10 miljoonaa kuutiometriä vuodessa.

Tuki voitaisiin rajata Salon mukaan läpimitaltaan 16 senttimetriseen puustoon, koska sama raja on käytössä kestävän metsätalouden rahoituslain (kemera) hankkeissa.

”Turve ja kivihiili jäävät jäljelle”

MTK:ssa metsäyhtiöiden huolta ihmetellään. MTK:n puheenjohtaja **Juha Marttila** sanoo, ettei ongelmana ole ollut järeän puun energiakäyttö, vaan se, että energiapoliittisten tavoitteiden mukainen metsäenergian kasvu on ollut vakavasti vaarassa.

”Kyllähän tässä haetaan hankinta- ja korjuupään monopolin vahvistamista, kun uudet ensiharvennuksiin keskittyvät toimijat koetaan uhkaksi”, Marttila arvioi metsäteollisuuden tavoitteita.

”Me näemme, että uudet toimijat luovat uutta maaseutuyrittäjyyttä. Samalla tulisivat valtavat metsien hoitorästit hoidettua.”

Marttilan mukaan metsäteollisuuden malli rajata puun energiakäyttö järeyden mukaan lisäisi byrokratiaa ja nostaisi energiapuun korjuukustannuksia. Sen seurauksena voimalaitoksille jäisi jäljelle turvekivihiili-konsepti.

Energiatukiratkaisun valmistelussa Marttila pitää outona sitä, että se tehdään salassa.

”Toimintamalli on erikoinen. Tähän asti on totuttu siihen, että asianomaiset intressiryhmät ovat alusta asti mukana valmistelussa.”

Puun energiakäytön lisäämistä kannatetaan Marttilan mukaan puheissa, mutta käytännön ratkaisut kertovat jostain muusta.

”Pienpuun energiatuki on käytännössä jäänyt toteutumatta. Sahat ovat sähköntuotantotuesta ulkona. Nyt näköjään ollaan rapauttamassa myös muuttuvaa tukea”, Marttila harmittelee.

JUHA KAIHLANEN

Suomenselän mh-yhdistykset yhdistyvät

Alajärven ja Suomenselän metsänhoitoyhdistykset yhdistyvät. Asiasta päätettiin yhdistysten ylimääräisissä kokouksissa.

Uuden yhdistyksen nimeksi tulee Metsänhoitoyhdistys Suomenselkä ry. Sen kotipaikka on Alajärvi.

”Yhdistysten metsänomistajajäsenten määrä on noin 3 000. Metsänhoitoyhdistysten kautta on liikkunut vuosittain vajaa 300 000 kuutiometriä puuta”, kertoo Suomenselän metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtaja **Timo Alakanto**.

Fuusioitunut yhdistys aloittaa toimintansa ensi vuoden alussa.

Nykyisten erillisten metsänhoitoyhdistysten työntekijät jatkavat uudessa yhdistyksessä. Seuraavan kahden vuoden ajan yhdistyksen valtuuston muodostaa molempien yhdistysten yhdistetyt valtuustot.

Valtuusto valitsee uudelle yhdistykselle kuusihenkisen hallituksen, joka koostuu kolmesta Alajärven sekä kolmesta Suomenselän alueen jäsenestä.

Yhdistämisellä tehostetaan yhdistyksen toimintaa ja pyritään välttämään toimintojen päällekkäisyyksiä. Samalla alueelle saadaan kattavampi joukko metsäalan asiantuntijoita, mikä osaltaan lisää yhdistyksen palvelutarjontaa.

REETTA PILHJERTA

Metsänhoitoyhdistys Suomenselkä

Kuusen viljelty siemen ei riitä joka vuosi

SUONENJOKI (MT)

Kuusen siementä tarvitaan vuosittain 1 500 kiloa. Siemenviljelyksillä ei tähän määrään joka vuosi ylletä, joten jalostetun siemenen lisäksi päätehakkuilta kerätään luonnonsiementä.

Metsiköistä kerätyn siemenen osuus lisääntyy mitä pohjoisemmaksi Suomessa mennään.

Noin 700 euron kilohinnallaan luonnonsiemen on puolet halvempaa kuin jalostettu. Jalostetusta siemenestä saadaan kuitenkin monenlaista hyötyä, kuten nopeampaa kasvua, suorarunkoisuutta ja oksattomuutta.

Kuusen vuotuinen viljelyala on kasvanut 1990-luvun alusta lähtien niin, että vuonna 2012 istutettiin jo 110 miljoonaa kuusentainta. Se on noin kaksi kolmannesta koko määrästä.

Katovuodet yleisiä

”Kuusen kukinnan jaksollisuus on biologinen reunaehto, jolle ei paljon mitään voida. Välillä tulee katovuosia siementen keruuseen, ja siksi siemeniä on oltava varastossa”, erikoistutkija **Markku Nygren** Metsäntutkimuslaitoksesta (Metla) selvittää.

Runsaita, hyvälaatuisia kuusen siemensatoja saadaan vain pari kertaa vuosikymmenessä, katovuodet sen sijaan ovat yleisiä.

Siemenviljelysten satoja voidaan kasvattaa lannoituksella. Myös vartteiden käsittelyä kestävyyttä edistävällä kasvihormonilla on kokeiltu hyvin tuloksin.

Metlan Suonenjoen tutkimusaseman siemenlaboratoriossa tutkijat Nygren ja **Katri Himanen** työskentelevät metsäpuiden siementen laadun parantamiseksi ja koko taimituotannon tehostamiseksi.

”Selvitämme parhaillaan muun muassa sitä, miten käpyjen keruuaika vaikuttaa siementen itävyyteen ja varastointikestävyyteen. Suonenjoella keskitymme keruuseen ja laadun tarkkailuun. Jalostusta tehdään Metlan muissa toimipaikoissa, kuten Punkaharjulla”, väitöskirjaansa viimeistelevä Katri Himanen kertoo.

Siemenviljelyksillä kuuset tuleentuvat varsin eri aikoihin, mikä hankaloittaa keruuta.

”Käpyjen vesipitoisuutta seuraamalla voi päätellä, milloin keräys kannattaa aloittaa”, Himanen kertoo.

LIISA YLI-KETOLA

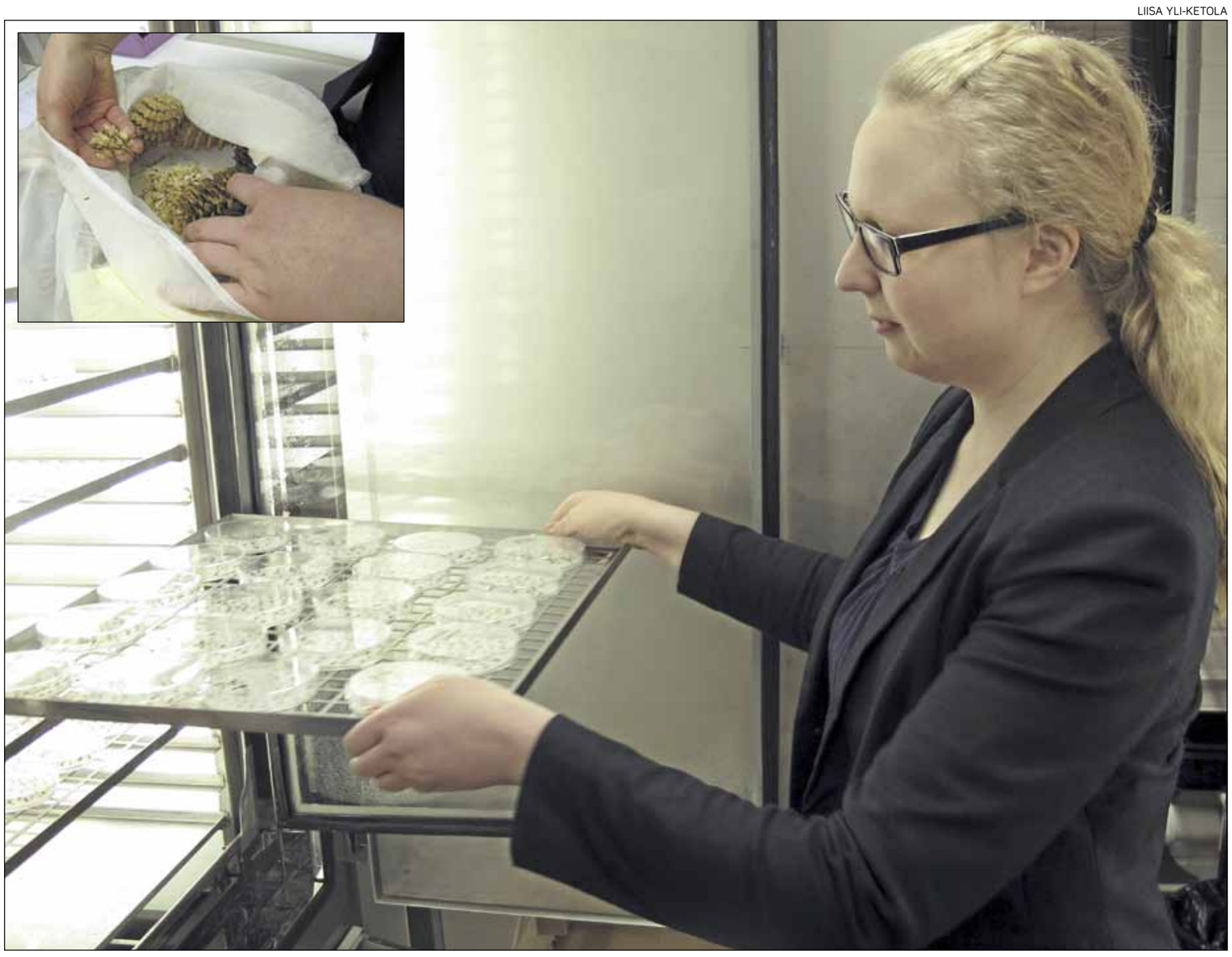

Tutkija Katri Himanen katsoo idätyskaapissa kasvatettuja viiden vuorokauden ikäisiä puun ituja Metlan Suonenjoen siemenlaboratorioassa. Hän tekee väitöskirjaa kuusen siementen laadun parantamisesta. Tavoitteena on, että kasvatukseen päätyvät vain parhaat yksilöt ja että esimerkiksi pakkasen vaurioittamat siemenet seulotaan pois ennen kylvöä (pikkukuva).

Röntgeniä tarvitaan

Kuusi tuottaa kävyn ja siemenen, vaikka kukinnot eivät olisi pölyttyneet. Näin syntyy tyhjiä siemeniä, joissa ei ole kasvuun lähtevää alkiota. Ne poistetaan yleensä siementen painolajittelussa.

”Joskus taas terveen näköisiin siemeniin on pesiytynyt toukka, jolloin siemen ei lähde kasvamaan. Myös itse kävyt maistuvat tuhohyönteisille, esimerkiksi kuusenkäpykoisille. Kuusenkäpykääriäinen ei näy kävyssä päällepäin, mutta sisältä siemenet saattavat paljastua kokonaan sen toukkien tuhoamiksi”, Katri Himanen kertoo.

> »Kuusen kukinnan jaksollisuus on biologinen reunaehto, jolle ei paljon mitään voida tehdä.«
>
> **MARKKU NYGREN**

Toukkaisten siementen erottelu on hankalaa, koska ne erottuvat terveistä vain röntgenkuvassa.

”Yhteistyössä Itä-Suomen yliopiston biologian laitoksen kanssa on tehty kokeiluja muun muassa hyperspektrikameran käytöstä apuna lajittelussa. Tulokset ovat lupaavia”, Nygren kertoo.

Koivua ja tammea myös

Vaikka kuusi ja mänty ovat pääpuulajit tutkimuksessa, metsänomistajien kiinnostus jaloihin lehtipuihin, kuten tammen kasvatukseen, on selvästi lisääntynyt. Kaupallisesti tammen taimia kasvattaa jo moni taimitarha.

Suonenjoella havupuututkimusten rinnalla on käynnissä myös koivun varastointikoe.

”Siementuottajien kysymyksiin harvinaisimmistakin puulajeista on osattava vastata”, Nygren perustelee.

LIISA YLI-KETOLA

Suojelukohteiden valintaan apua metsävaratiedoista

Uusien suojelukohteisen valinnassa voidaan käyttää apuna metsävaratietoja ja laskennallisia menetelmiä, toteaa Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa väitellyt **Joona Lehtomäki**.

Lehtomäen mukaan suojelualueverkoston laajentaminen on perustelluinta Etelä-Suomessa.

Suojelualueverkoston ongelmana on alueiden epätasainen jakautuminen. Ekologisesti monimuotoisemmassa Etelä-Suomessa suojelualueita on vähälajisempaa Pohjois-Suomea niukemmin.

Suojelualueita valittaessa voidaan ottaa huomioon laskennalliset analyysit, joiden taustalla on laajoja asiantuntija- ja sidosryhmäverkostoja. Toimiva suojelualueiden suunnittelu vaatii, että kaikki osalliset ovat mukana.

Aineiston saatavuus rajoittaa analyysejä. Lehtomäki painottaa, että aineistopolitiikan tulisi perustua avoimeen tietoon.

Lehtomäki toteaa väitöskirjassaan, että suojelukohteiden valinnassa käytettyjen aineistojen tulisi olla tarkkuudeltaan linjassa suojeluun liittyvien ekologisten prosessien kanssa.

Suojelukohteiden välissä olevien metsäalueiden määrä ja laatu ovat tärkeitä tekijöitä uusien kohteiden valinnassa. Jotta suojelualueverkosto olisi ekologisesti toimiva, on kytkösten oltava hyvät.

REETTA PILHJERTA

Lehtomäki väitteli viime perjantaina aiheesta Spatial conservation priorization for Finnish forest conservation management (Spatiaalinen suojelupriorisointi suomalaisessa metsien suojelussa).

METSÄSTÄ LYHYESTI

SCA paransi tulostaan

Ruotsalainen metsäyhtiö SCA paransi tulostaan vuoden kolmannella neljänneksellä, kirjoittaa Skogsland -lehti. Sekä liikevaihto että tulos paranivat viimevuotiseen verrattuina 16 prosentilla.

Eniten tulostaan paransi yhtiön perinteisen metsäteollisuuden yksikkö. Yhtiön päätuotteita ovat pehmopaperit ja hygieniatuotteet.

Billerud investoi säkkeihin

Ruotsalainen Billerud Korsnäs investoi 260 miljoonaa kruunua (noin 28 miljoonaa euroa) säkkipaperin valmistuslinjaan Skärblackan tehtaallaan lähellä Norrköpingiä, kertoo Skogsland -lehti.

Yhtiö raportoi myös parantuneesta osavuosituloksesta. Edellisestä vuodesta liiketulos koheni yli 50 prosentilla. Hyvä tulos johtui fuusion tuomista säästöistä ja edullisista valuuttakursseista.

Södra tehostaa sahojaan

Eteläruotsalainen Södra Wood aikoo kaksikertaistaa tuotannon Orreforsin ja Unneforsin sahoillaan, kirjoittaa Skogsland -lehti.

Orreforsin sahaus nousee 75 000 kuutiosta 150 000 kuutioon. Unneforsin sahalla investointi nostaa tuotannon nykyisestä 110 000 kuutiosta 200 000 kuutioon.

Canforin sahat petrasivat

Kanadalaisen Canforin sahat ovat parantaneet selvästi tulostaan tänä vuonna, raportoi itävaltalainen uutissivusto timber-online.

Yhtiön tuotanto on supistunut 5 prosenttia viimevuotisesta, kun yksi tehdas suljettiin ja toinen myytiin. Kolmannen vuosineljänneksen tulos, noin 60 miljoonaa euroa, oli 36 prosenttia parempi kuin viimevuotinen.

Yhtiön mukaan tulosparannuksen syinä ovat suotuisat valuuttakurssit ja vientitullien poistuminen. Canfor on maailman toiseksi suurin havusahatavaran tuottaja.

Pellettifirma huijasi Italiassa

Italialainen yritys Tuttopellet huijasi asiakkailtaan miljoona euroa mainostamalla halpoja pellettejä etukäteismaksulla, kertoo timber-online.

Yhtiö mainosti 15 kilon pellettisäkkejä euron alhaisemmalla hinnalla kuin halvin kilpailija. Asiakkaat maksoivat tilaukset etukäteen, mutta yhtään säkkiä ei toimitettu. Minimitilaus oli 500 euroa.

Yhtiön omistaja ja neljä työntekijää ovat häipyneet.

”Kainuuseen uusi puuterminaali”

Kansanedustaja **Timo Korhonen** (kesk.) vaatii puuterminaalin rakentamista Ylä-Kainuuseen. Korhonen esitti ehdotuksensa keskustan Suomussalmen ja Hyrynsalmen kunnallisjärjestöjen kokouksissa sunnuntaina.

Terminaali elvyttäisi Korhosen mukaan Ylä-Kainuun ja Koillismaan kuitupuumarkkinoita. Uusi terminaali olisi saatava toimintaan viimeistään, kun Äänekoskelle suunniteltu biotuotetehdas valmistuu.

Hankkeen kustannusarvio on noin viisi miljoonaa euroa.

Urosteeren talvimetsästys sallitaan

Uusi metsästysasetus mahdollistaa urosteeren talvimetsästyksen.

Asetus sallii urosteeren pyynnin ensi talvesta lähtien vuosina, joina teeriä esiintyy runsaasti.

Hallitus päätti asetuksen muutoksista lokakuussa.

Metsästys sallitaan 1.–20. tammikuuta Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Lapin maakunnissa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia.

Tänä talvena metsästyskielto perustuu teerikannan laskuun.

”Vienti ei kiinnosta Suomen päättäjiä”

Ruotsalaisten kilpailijoiden viimeaikainen menestys sahatavaramarkkinoilla harmittaa suomalaisia sahayrityksiä. Pohjois-Suomessa toimivan Pölkky Oy:n toimitusjohtaja **Jouko Virranniemi** on pettynyt suomalaisiin päättäjiin.

”Suomessa viennin kilpailukyky ei päättäjiä kiinnosta. Ruotsissa se kiinnostaa. He investoivat tiestöön ja rautateihin.”

Virranniemen mukaan hyvien kuljetusreittien ja kuljetuksille myönnettävien tukien ansiosta ruotsalaissahat pääsevät laivaamaan tuotteensa etelämpää kuin suomalaiset kilpailijat.

”Häviämme sen maaottelun 6–0.”

Ensi vuoden alussa voimaan astuva rikkidirektiivi nostaa merikuljetusten kustannuksia Itämerellä. Laivojen on ryhdyttävä käyttämään korkeintaan 0,1 prosenttia rikkiä sisältävää polttoainetta. Se on kalliimpaa kuin nykyisin käytettävä diesel.

”Se iskee pahiten Pohjois-Suomeen. Pitkämatkalaisilla rahtikustannukset korostuvat.”

Kuljetustuki muuttuu

Suomi on kompensoinut Itä- ja Pohjois-Suomen pk-yritysten pitkiä kuljetusmatkoja erityisellä kuljetustuella. Tuen määrä on ollut joitakin prosentteja kuljetuksen hinnasta. Kuljetustukiin on varattu viiden miljoonan euron määräraha vuodessa.

Parhaillaan kuljetustuen ehtoja uudistetaan vuosille 2014–2017. Tämän jälkeen nykyisenkaltainen kuljetustuki loppuu.

”EU:n valtiontukisääntöjen mukaan kuljetuskustannuksia voitaisiin tukea vuoden 2020 loppuun asti. Se, miten vuoden 2017 jälkeen jatketaan, on poliittinen ratkaisu. Olisi tietysti hyvä, että jatkosta tiedettäisiin hyvissä ajoin”, toteaa ylitarkastaja **Kari Alanko** työ- ja elinkeinoministeriöstä.

Tälle vuodelle kuljetustukia ei ole ollut haettavissa, koska asetuksen valmistelu on kesken. Tämän vuoden kuljetuksia koskevat tuet tulevat hakuun keväällä 2015. Alangon mukaan tukiehdot säilyvät pääosin entisellään. Yksi muutoksista on se, että tukia haetaan vain kerran vuodessa.

Virranniemi toivoo, että syrjässä toimivat vientiyritykset pääsisivät jonkinlaisen logistiikka-avustuksen myötä samalle viivalle muiden kanssa jatkossakin.

”Emme me mene konkurssiin, jos kuljetustuki poistuu. Mutta eleenä sen merkitys on meille suuri.”

HANNA LENSU

HISTORIA

Kuljetustukea maksettu pitkään

Harvaan asuttujen alueiden pk-yritykset ovat vuodesta 1973 alkaen voineet hakea kuljetustukea.

Tukea on myönnetty Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon ja Etelä-Savon maakunnissa, Saarijärven-Viitasaaren seutukunnassa, Kaustisen seutukunnassa sekä entisen Ullavan kunnan alueella sijaitseville yrityksille.

Tuen määrä on ollut 2,8–11,6 prosenttia kuljetusmaksusta. Tuki nousee kuljetusmatkan pidentyessä.

Lähde: elykeskus.fi